

2004-01-16

VÝŽIVA DRŮBEŽE

- Ü Dlouhý, **popis**: vole, žaludek – žláznatý, svalnatý; pankreas; dvanáctník; tenké střevo; 2x slepé střevo; tračník, kloaka
- Ü Význam **vole** (zde u holubů) – přibližně 10 dnů přede vylíhnutím mláďat se u obou rodičů sliznice volete slině překrývají a hypertrofovat. Proti období klidu se zvětší až 8-násobně. Začnou se buňky tukově degenerovat a odlupují se. Vznik „holubího mléka“ – poskytnutí výživy mláďatům, trvá cca do 16.dne po vylíhnutí holoubat. Zvláštnost – mléko poskytuje i samec.
- Ü **Žaludek**: u drůbeže je rozdělen na komory, krmivo se smíchá se sekrety, pak je mechanicky zpracováno.
- Ü U ptáků je **moč** vylučována v pevném stavu – důsledek kloaky a kyseliny močovinové; pozn. ptáci mají trus; psi trus nemají.

Krmení:

- Ü Základním krmivem v moderním chovu drůbeže jsou krmné směsi. O vhodnosti krmiv pro výživu rozhoduje jejich živinová a energetická hodnota, hygienická nezávadnost, obsah antinutričních, případně jiných nežádoucích látek, dietetické či technologické limity a v neposlední řadě i jejich cena.
- Ü **Krmivářské suroviny a jejich zastoupení ve směsích**:
 - **1. skupina**: 50 – 90% – obiloviny
Pšenice, kukuřice, ječmen, tritice, dále pak žito, oves, proso, čirok, mohár a čumíza
 - **2. skupina**: 0 – 15% – mlýnská krmiva
Krmné mouky, otruby, klíčky
 - **3. skupina**: 0 – 3% – úsušky
 - **4. skupina**: dávkování mezi 0 – 5% – energetické komponenty
Krmné tuky, eventuálně semena olejnin, umožňující v případě potřeby povýšit koncentraci energie v krmivu
 - **5. skupina**: bílkovinná krmiva
V ČR – extrahované šroty – sojový, slunečnicový a řepkový, luštěniny – sója a hrách, kvasnice – sulfitové, popř. etanolové, živočišné moučky – rybí, masokostní a péřokostní
 - **6. skupina**: 2 – 10% – minerální komponenty
Minerální směsi či přísady, vápenec, sůl, fosforečné a jinou sloučeniny makroprvky, mikrominerální doplňky apod.
 - **7. skupina**: 0,2 – 1% – premixy
Nosiči specificky účinných látek, především vitamínů, ale i chybějících aminokyselin, ochranných látek stabilizátorů apod.
- Ü **Podle typu** – např. brojleři, na chov, na vejce apod.
 - Např. brojler se dá vychovat do 40 dní
 - Na vejce – rozdělení zda je to chov na vejce nebo chov na zachování rodu
 - Vodní drůbež – v ČR se velmi redukovala (tj. kachny, husy)

VÝŽIVA PRASATA

- Ü **V ČR** – chov prasat k největším odvětvím živočišné výroby, spotřeba krmiv cca 2-2,5 mil. tun, 95% krmiva tvoří jaderná krmiva (obiloviny, mlýnská krmiva, nejrůznější bílkovinné komponenty rostlinného charakteru (luštěniny, extrahované šroty, výlisky, krmiva živočišného či mikrobiálního původu (rybí, masové, krevní, masokostní a kostní moučky, krmné kvasnice, bakteriální biomasa, houby a řasy) nebo vitamino-minerální koncentráty (to znamená nejrůznější premixy, přísady a doplňky), popř. syntetické preparáty (jako jsou aminokyseliny a další biologicky účinné látky).
- Ü Ve vztahu k produkci masa, patří prasata mezi **nejvýkonnější hospodářská zvířata**. Je to dáno, zejména:
 - Ohromnou schopností **syntézy proteinu** (tj. retencí – zadržením a uložením dusíku v organismu)
 - **Tukové rezervy v těle** => růst (energetické zásoby)
 - **Vysoká účinnost utilizace** (využití) **živin** na pokrytí zachovné a produkční potřeby, čehož důsledkem je množství dosažení velice dobře konverze (přeměny) živin krmiva na živočišné produkty
 - Další vlastnosti (ranost, plodnost, mléčnost, krátké období březosti, příznivá jateční výtěžnost)
- Ü **Limite efektivnosti výživy prasata**:
 - **Vlivy vnitřního charakteru** – determinující schopnost odezvy organismu na předpokládané živiny
 - **Nealimentární** (nevýživové) **vlivy vnějšího prostředí**
 - **Alimentární vlivy** – ovlivňují velikost projevu úrovně využití dědičně založeného potenciálu užitečnosti
- Ü **Návaznost nejdůležitějších limitů efektivní výroby vepřového masa**:

Pyramida:

- 6. výkonný genofond (úroveň 1)
- 5. kvalifikovaný management (úroveň 2)
- 4. dobrý zdravotní stav (úroveň 2)
- 3. odpovídající technika krmení (úroveň 3)
- 2. vyhovující ustájení (úroveň 3)
- 1. cílevědomá výživa (úroveň 3)

Ü Do výživy prasat stále výrazně zasahují **tři fenomény** – orientované na účinnější ochranu:

- **Zdraví lidí**, jako konzumentů potravin
- **Zdraví**, před škodlivými vlivy a týráním
- **Životního prostředí**, před biologickým znečištěním

Ü **Krmení:** stejné komponenty jako pro drůbež